

paa 1 pCt. af hele Værdien, hvor der ikke er Hjemfaldsret, og 1 $\frac{1}{5}$ pCt. af de fideikommissariske Værdier, paa hvilke der hviler Hjemfaldsret. Jeg tror, at dette er en Bestemmelse, som paa den ene Side kan siges at være retfærdig og billig, men paa den anden Side er saa hensigtssvarende, at Fideikommissbesidderne nok hurtigt vil tænke sig om og tage deres Bestemmelse.

Det Lovforslag, jeg her har haft den Ære at skildre for det høje Ting i korte Træk, maa ses i Sammenhæng med det allerede for Landstinget foreliggende Forslag om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje; thi som det foreskrives her allerede i § 1, sidste Punktum, skal den Jord eller dens Værdi, som Staten heraar Raadighed over, anvendes til Oprettelse af mindre Jordbrug i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Lov om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje, det vil altsaa sige, at Landarbejdere skal have denne Jord, naar den er udstykket, til Dyrkning uden at udbetale nogen kontant Købesum, men saaledes, at periodiske Vurderinger fastsætter, hvor meget der skal svares i Afgift, idet der skal svares en vis Rente af Jordens Værdi. Paa denne Maade vil Samfundet faa Jordrenten, medens den, der arbejder paa Jorden, vil faa det fulde Udbytte af sit Arbejde saavel som af sin Families Arbejde, hvis denne bistaar ham i Dyrkningen af denne Jord.

Hensigten med hele denne Lovgivning er jo at naa det store Maal at skaffe Landarbejdere Adgang til at danne selvstændige Hjem, at modvirke Arbejdsløsheden og at modvirke Indvandringen fra Land til By. Denne Hensigt underbygges og styrkes yderligere ved to andre Lovforslag, som i Dag vil blive forelagt for det høje Ting, nemlig et Forslag, som Kirkeministeren vil fremsætte, om Salg af de ved Præsteembeder henliggende Jorder og Udstykning til Husmandsbrug af disse, og et Forslag, som Landbrugsministeren vil fremsætte, til Lov om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Husmandsbrug og til Byggepladser. Men endvidere maa man ved Bedømmelsen af hele dette Kompleks af Lovforslag ogsaa have for Øje Ændringer, som er udarbejdede i Landbrugsministeriet og om faa Dage vil kunne forelægges i et Landstingsudvalg, der behandler Forslag til Lov om Overgang til Selveje af Fæstegods, Leje- og Fæstehuse. Alle disse fem Forslag maa ses i Sammenhæng og har det fælles For-

maal at skaffe Jord til Landarbejdere, at modarbejde Arbejdsløsheden og Indvandringen fra Land til By. Ad denne Vej skaffes der megen Jord, og der skaffes mange Penge til Raadighed, men det er ogsaa nødvendigt; og efter min Mening er det nødvendigt, at disse Midler stilles til Statens Raadighed hurtigt, thi der er i Øjeblikket Krav om at faa Jord, som Landarbejderne kan arbejde paa. Det er ingen Overdrivelse at sige, at der ude paa Landet i Arbejderklassen er Hunger efter Jord, den skriger og raaber paa at blive tilfredsstillet, og det er Hensigten med disse Forslag at gøre det. Det er nu umuligt, som jeg sagde før, for en Landarbejder at skaffe sig Jord til Dyrkning, og dette er usundt. Gennemførelsen af disse Forslag vil i det hele styrke Sundheden i vort Samfund, og de er derfor i Ordets egentligste og bedste Forstand samfundsbevarende. Jeg haaber, at de Fideikommissbesiddere, som unægtelig er en Part i denne Sag, vil forstaa deres Besøgelsestid og indse, at det er deres Skyldighed som Borgere i Staten at medvirke til, at hele denne Foranstaltning saa hurtigt som muligt gennemføres. Om den end paalægger Fideikommissbesidderen Byrder, vil de, hvis de tænker sig rigtigt om, indse, at det er ogsaa til Fordel for dem, og at deres sande Bedste og Vel varetages ved en hurtig Gennemførelse af disse Lovforslag.

Disse Lovforslag tilsigter at tilfredsstille en Trang og afhjælpe en Nød, som er øjeblikkelig til Stede, men der er sikkert ogsaa paa Jordreformernes Omraade andre Foranstaltninger, som skal og bør træffes, men som ikke i den Grad er øjeblikkelig paakrævede, om end de er i høj Grad ønskelige. Jeg tænker derved paa en anden Bekatning af Jord, og Forslag til en saadan Reform har ogsaa længe været fremme til Overvejelse i det radikale Venstre, hvis Parti i Rigsdagen allerede for Maaneder siden har nedsat et Udvalg til at arbejde paa at tilvejebringe tilfredsstillende Lovforslag angaaende en Reform af den Beskaffenhed. Det er imidlertid et Forhold, som meget nøje maa overvejes. Den praktiske Udførelse af Programmet: lige Skat paa lige Jord, støder under dens nærmere og konkrete Udvikling paa mange Vanskeligheder. Man kan ikke udføre dette Program ligefrem efter en Lineal. Man maa vel vogte sig for at udføre det paa en saadan Maade, at Følgen bliver højere Beskatning af det lille Landbrug, men lavere Beskatning af den